

Trinn 1 – Jeg er beredt

Forslag til gjennomføring med tidsplan

Dette kurset består av fire moduler: Speiding og ledelse, speiderprogram og speiderfriluftsliv, planlegging av speideraktiviteter og trygge speideraktiviteter. Kurset kan enten gjennomføres som et helgekurs eller som frittstående moduler. Dersom kurset skal gjennomføres som frittstående moduler bør det etterstrebtes å bruke patruljesystemet der dette er mulig.

Nedenfor presenteres to forslag til tidsplan for kurset – ett for helgekurs og ett for kveldskurs.

Kurset gjennomføres med en god balanse mellom teori og praksis, der praktiske situasjoner gjerne brukes til å illustrere teorien deltakerne har lært. Det er også viktig at deltakerne får prøvd seg i praksis. Kursmålene blir nådd gjennom diskusjoner og refleksjon rundt situasjoner som oppstår underveis i kurset.

Oppgaver underveis i kurset gjennomføres patruljevis. Dette krever en veileder per patrulje som kan være med å styre programmet og samtaleemnene.

Speiderne er ressurser og drivkrefter i kurset. Det er derfor viktig at veilederne skaper situasjoner hvor de kan oppdage deltakernes ressurser, og lar deltakerne få bruke sine ressurser i løpet av kurset.

Selve forslaget til gjennomføring av kurset er satt opp modulsvis slik at det kan brukes uavhengig av hvilken kursform man velger. I forslaget til gjennomføring er det et forslag basert på en gjennomføring med to overnattinger, og en gjennomføring med en kurskveld pr. modul. Det er også mulig å lage sine egne tilpasninger, men det er viktig at kursets mål og tidsomfang ivaretas.

Helgekurs

Forslaget til gjennomføring med helgekurs baserer seg på to overnattinger. Forslaget har en romslighet når det gjelder tidsbruk pr. modul, slik at deltakerne kan få tid til diskusjoner og/eller egentid til refleksjon.

Å være ute i friluft gir mange muligheter for oss. Det å være i naturen styrker fellesskapet og kan gi opplevelser som kursdeltagerne kan ha glede av i lang tid. Kurset kan legges til et sted der man kan være både ute og inne. Lokalene (ute og inne) bør inspirere til uformelt samvær med leirbålplass, peisestue e.l. Speiderhytter eller forbundets leirsteder passer gjerne til dette.

Kurset kan med fordel legges opp med gruppediskusjoner blant deltakerne. Ta et tema om gangen med gruppediskusjon og oppsummering i plenum.

Kurskvelder

Forslaget til gjennomføring med kurskvelder baserer seg på en kurskveld pr. modul. Modulene kan enten gjennomføres inne eller ute. Det bør legges opp til læring gjennom praksis så mye som mulig.

Det er viktig at den enkelte føler seg vel.

Her noen små huskereglene til staben.

- Alle deltakerne må føle seg velkommen på kurset. Det er viktig at deltakerne blir godt mottatt og føler seg verdifulle for kurset fra første stund. Overlat ingen til seg selv mens man venter på resten av deltakerne
- Ha alltid minst en person som velkomstkommité

- Gi gjerne deltakerne noe å spise og litt å drikke kjeks, kaffe el. Før de blir vist til der de skal sette utstyret.
- Presenter alltid deg selv når du møter nye deltakere, selv om du skal ha en mer offisiell presentasjon senere

Notatboka er også et godt arbeidsredskap på dette kurset. Her kan deltagerne notere ideer, tanker, skrive analyser, gjøre refleksjoner, sette opp avtaler, skrive inn dikt og derfor lage en tips- og minnebok fra kurset til senere bruk. Samtidig er boka, med blyant like hendig utendørs som inne.

Tidsplan

Tidsplan helg

Fredag		Søndag	
1800	Åpning av kurset Presentasjon av kurset	0800	Vekking Flaggheis Morgensamling Mat
1830	Modul 1 – speiding og ledelse inkl. mat		
2200	Leirbålsprat, bli kjent med deltakernes kunnskaper og erfaringer	0900	Modul 4 del 2: Trygge turer
2300	Ro	1100	Evaluering og tilbakemeldinger
		1130	Avslutning og mat, deltakerne pakker bagasjen
Lørdag			
0800	Vekking Flaggheis og morgensamling Mat		
0900	Modul 2 – Speiderprogram og speiderfriluftsliv inkl. lunsjpause		
1330	Modul 3 – Planlegging av speideraktiviteter		
1700	Middag		
1800	Modul 4 – Trygge speideraktiviteter del 1: Trygg speiding		
2000	Mat/snacks		
2100	Leirbålsprat: Hvordan være en god leder? Evt. med postløype i forkant med påstander/caser til refleksjon		
2300	Ro		

Eksempel på detaljert tidsplan for helgekurs

TID	PROGRAM	KOMMENTAR	UTSTYR
Fredag			
	Ankomst	Ta imot deltakere, sjekke lister og dele ut	Telt, evt. fellesutstyr
1800	Åpning av kurset inkl. mat	Velkommen, introduksjon av kursleder, veiledere osv.	Mat
	Presentasjon av kurset	Kort om mål og planer	Tidsplan
1830	Modul 1 – speiding og ledelse		
2200	Leirbålsprat om speiding og ledelse, bli kjent med deltakernes kunnskaper og erfaringer	Lek/Sang Hvilken bakgrunn og erfaring har deltakerne?	Bål
2300	Ro		
Lørdag			
0800	Vekking Flaggheis Mat		Flagg Mat
0900	Modul 2 – Speiderprogram og speiderfriluftsliv inkl. lunsjpause	Legge inn lunsjpause i løpet av økta	Mat
1330	Modul 3 – planlegging av speideraktiviteter		Programrelaterte verktøy Mat
1700	Middag		
1800	Modul 4 – Trygge speideraktiviteter del 1: Trygg speiding		
2000	Mat/Snacks		Mat
2100	Leirbålsprat: Hvordan være en god leder? Evt. med postløype i forkant med påstander/caser til refleksjon	Aktuelle temaer: Speidermetoden, å være et forbilde, å være i dialog med barn og unge, trygge arenaer.	Bål
2300	Ro		
Søndag			
0800	Vekking Flaggheis Morgensamling Frokost		Flagg
0900	Modul 4 – Trygge speideraktiviteter del 2: Trygge turer		
1100	Evaluering og tilbakemeldinger	Tilbakemeldinger til stab og deltakere	
1200	Avslutning av kurset og mat	Utdeling av kursbeviser m.m. Oppsummering Takk	Kursbevis Mat

Tidsplan kurskvelder

Kveld 1
1700 Åpning av kurset Presentasjon av kurset Bli kjent med deltakernes kunnskaper og erfaringer
1800 Modul 1 – Speiding og ledelse
2200 Avslutning
Kveld 2
1700 Åpning/Introduksjon
1730 Modul 2 – Speiderprogram og speiderfriluftsliv
2130 Avslutning
Kveld 3
1700 Åpning/Introduksjon
1730 Modul 3 – Planlegging av speideraktiviteter
2130 Avslutning
Kveld 4
1700 Åpning/introduksjon
1730 Modul 4 – Trygg speiding
2130 Avslutning med evaluering og tilbakemeldinger, utdeling av kursbevis

Åpning av kurset

Innhold

Åpningen marker at nå er vi i gang.
 Presentasjon av kurset.
 Vi blir litt bedre kjent med hverandre.

Mål

I denne økten skal deltakerne:

- *ønskes velkomne til kurset og få en kort presentasjon av kursleder, veileder og andre kursdeltaker*
- *bli lagt merke til og oppleve at deres egenskaper vil komme kurset til gode*
- *få utdelt materiell til kurset*

Gjennomføring

Tidsbruk: 30 min

Utstyr:

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansvar
Varierer	Ankomst, hils, prat.	Vent på alle deltakere på et møtested som godt kan være et annet sted enn leirplassen. Mens en venter på de siste deltakerne er det viktig at alle hilser på hverandre og praten starter. Felles utstyr kan fordeles på denne plassen.	
30 min	Velkommen, kort presentasjon, kort om kursets plan.	Når alle deltakerne er ankommet: Ønske velkommen til kurs Kort presentasjon av kursleder, veiledere og deltagere. Bare navn og gruppetilhørighet. Fortell kort planen for kurset	
	Bli bedre kjent med hverandre og komme inn i riktig stemning.	I denne økten skal deltakerne også prøve å bli kjent med hverandre. Dette kan gjøres også senere, for eks. under bål.	

Til veilederne

Å tenke på i løpet av økten:

Her noen små huskereglere til staben.

- Alle deltakerne må føle seg velkommen på kurset. Det er viktig at deltakerne blir godt mottatt og føler seg verdifulle for kurset fra første stund. Overlat ingen til seg selv mens man venter på resten av deltakerne
- Ha alltid minst en person som velkomstkommité
- Gi gjerne deltakerne noe å spise og litt å drikke (kjeks, kaffe el.) før de blir vist til der de skal sette utstyret.
- Presenter alltid deg selv når du møter nye deltakere, selv om du skal ha en mer offisiell presentasjon senere

Notatboka er også et godt arbeidsredskap på dette kurset. Her kan deltagerne notere ideer, tanker, skrive analyser, gjøre refleksjoner, sette opp avtaler, skrive inn dikt og derfor lage en tips- og minnebok fra kurset til senere bruk. Samtidig er boka, med blyant like hendig utendørs som inne.

Bruk litt tid på presentasjonen og ”sammenristingen” av deltakerne, men la det ikke bli krampeaktig eller for rutinepreget. Det finnes mange måter å bli kjent på, og voksne speiderledere har prøvd det meste og blitt lei av mye. Ha gjerne en lek som får opp dampen, el. Dette skaper fort stemning.

Modul 1 – Speiding og ledelse

Mål

I denne økten skal deltakerne:

- *Bli kjent med speidingens idé og verdigrunnlag*
- *Tilegne seg kunnskap om alle elementene i speidermetoden*
- *Lære å bruke følgende elementer fra speidermetoden aktivt i speiderarbeidet:*
 - *Learning by doing*
 - *Friluftsliv*
 - *Symbolikk, rammer og lek*
- *Opparbeide seg en god forståelse for hva det innebærer å være speiderleder*

Gjennomføring

Tidsbruk: 3,5 time

Utstyr: - Ark
 - Penner/tusjer
 - Tau e.l. til verdibarometer
 - Illustrasjon av ledertreningen i NSF

Forslag til gjennomføring: Se kursplanen for innhold og mål.

Tid	Kode	Hva	Hvordan	Ansvar
60 min	T1M1-1	Speidingens idé og verdigrunnlag	Refleksjon rundt temaet med deltakerne. Hvordan påvirker speidingens idé og verdigrunnlag hverdagen som speiderleder?	
90 min	T1M1-2	Å være speiderleder	<ul style="list-style-type: none"> ● La deltakerne tenke ut eller tegne en lærer/leder de ser opp til, og hvorfor. Se om det er noen fellestrekk ved de personene deltakerne valgte. <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan kan vi være en god speiderleder, basert på det deltakerne har snakket om? ● Bruk og betydning av fotsporet, måken og bestemors lov ● Snakke om at speiderledere er forbilde, spesielt i sine handlinger. <ul style="list-style-type: none"> - Bruk gjerne praktiske eksempler (speiderlederen som hadde speidermøte om naturvern, men som ikke plukket opp søpla etter møtet) ● Bruke verdibarometer med påstander fra sjekklister for trygt lederskap (Vedlegg 2) ● Bevisstgjøre deltakerne speiderlederens forpliktelser <ul style="list-style-type: none"> - Lovere politiattest - Handle i tråd med verdigrunnlaget - Bruke speidermetoden 	

			<ul style="list-style-type: none"> • Vise kurstilbudet i Norges speiderforbund, for å vise hvilke muligheter speiderledere har for ledertrening. 	
60 min	T1M1-3	Speidermetoden 1	<ul style="list-style-type: none"> • Puslespillet om speidermetoden kan f.eks. brukes for å illustrere hele speidermetoden. Snakk litt om hvert element og la deltakerne reflektere over hvert element. • Disse tre elementene skal gjennomgå grundigere: <ul style="list-style-type: none"> – Learning by doing – Friluftsliv – Symbolikk, rammer og lek • La deltakerne få erfare i praksis de ulike elementene ved f.eks. å gjennomføre leirbål, ha en lek eller fyre et bål. • Refleksjon rundt valg av leker i speideren <ul style="list-style-type: none"> – Konkurranser og utslagsleker – Fysisk kontakt og leker som kan oppfattes som fornedrende 	

Til veilederne

Å tenke på i løpet av økten:

Etter denne økten skal deltakerne sitte igjen med en god forståelse av hva det innebærer å være speiderleder og hvordan de er speiderledere med speidingens prinsipper i bakhodet. Bruk gjerne praktiske situasjoner og la deltakerne få føle speiding på kroppen.

Deltakerne kan gjerne få prøve seg som speiderledere i små grupper i en praktisk aktivitet, f.eks. lede en lek. Slik får deltakerne prøvd seg i en praktisk situasjon og kan erfare ulike måter å lede på.

En del av tematikken om trygghet og inkludering bli tatt opp grundigere i modul 4 - trygge speideraktiviteter. Fokuset på dette temaet i denne modulen vil derfor være hvordan deltakerne kan være gode speiderledere og gi deltakerne noen konkrete tips til hvordan være en trygg og inkluderende voksen.

Speidermetoden vil bli tatt opp på både trinn 2 og 3 også, så det viktigste på trinn 1 er at deltakerne er kjent med helheten og alle elementene i speidermetoden, og får en grundigere innføring i de tre nevnte elementene. Målet er at deltakerne etter endt kurs skal kunne bruke disse tre elementene i speiderarbeidet.

Det å reflektere rundt hvilke leker vi velger og hvorfor er et viktig for at deltakerne skal forstå at det ikke er tilfeldig hvilke leker som brukes. Både pedagogisk utbytte og følelse av tilhørighet og trygghet er viktige punkter å tenke på når leker skal være med på et speidermøte. Vedlegget om lek i speideren kan gjerne deles ut til deltakerne, det samme kan punktene om trygt lederskap og smarte råd for trygghet og inkludering. Prøv gjerne ut et par forskjellige leker for å skape litt variasjon på kurset.

Fagstoff

Vedlegg 1 – Speidingens idé og verdigrunnlag

Vedlegg 2 – Å være speiderleder

Vedlegg 3 – Sjekkliste for trygt lederskap

Vedlegg 4 – Smarte grep for trygghet og inkludering
Vedlegg 5 – Speidermetoden 1
Vedlegg 6 – Leker i speideren
Vedlegg 7 – Grafisk modell av ledertreningen i NSF
Lederveiledning om speidermetoden

Modul 2 – Speiderprogram og speiderfriluftsliv

Mål

I denne økten skal deltakerne:

- Lære om hvorfor vi har et speiderprogram, hvordan det er bygd opp og hvordan de kan bruke speiderprogrammet som speiderledere.
- Lære om hvordan og hvorfor friluftsliv brukes som ramme og metode i Norges speiderforbund

Gjennomføring

Tidsbruk: 3,5 time

Utstyr: - Lederveiledninger

- Loggbøker

- Store ark og skrivesaker

- Evt. turutstyr som skal brukes i økten om speiderfriluftsliv

Forslag til gjennomføring Se kursplanen for innhold og mål.

Tid	Kode	Hva	Hvordan	Ansvar
1t 45 min	T1M2-1	Speiderprogrammet 1	<ul style="list-style-type: none"> • Begynn med å formidle bakgrunn og formål med speiderprogrammet – utvikling av hele mennesket. • Ha en gjennomgang av speiderprogrammets oppbygging <ul style="list-style-type: none"> - Programområder - Program mål - Programelementer - Eksempler på aldersbestemte delmål • La deltakerne patruljevis ta utgangspunkt i et konkret forslag til et speidermøte. La deltakerne knytte de ulike delene og aktivitetene fra speidermøtet opp mot programområder, program mål og programelementer. 	
1 t 45 min	T1M1-2	Friluftsliv i speiderarbeidet	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk av friluftsliv som ramme og arbeidsmetode • Prinsipper for speiderfriluftsliv: <ul style="list-style-type: none"> → Velge tur etter evne → Sammen på tur → Erfaringsbasert læring → Respekt for naturen (sporløs ferdsel) • La deltakerne patruljevis gjennomføre en aktivitet med vekt på et av prinsippene for speiderturer. Felles gjennomgang til slutt. • Aktuelle friluftsferdigheter og hvor en kan skaffe seg disse <ul style="list-style-type: none"> - Å bruke andre som ressurspersoner - Kurstilbud 	

Til veilederne

Å tenke på i løpet av økten:

Målet med denne modulen er at deltakerne skal få en god forståelse av speiderprogrammet, og hvordan og hvorfor friluftsliv brukes i speiderarbeidet.

Det er viktig å vise deltakerne hvordan speiderprogrammet kan brukes i speiderarbeidet, slik at de forstår hvordan de ulike delene i speiderprogrammet henger sammen. Flere av programmålene er noe som allerede jobbes med på speidermøter, f.eks. å utvikle sine samarbeidsevner (programmål V-1). Men ved å bevisstgjøre deltakerne at dette er et mål i speiderprogrammet kan man vise deltakerne at det ikke trenger å være vanskelig å bruke speiderprogrammet i det daglige speiderarbeidet. Det å begynne med et konkret speidermøte for så å knytte de ulike delene av speiderprogrammet opp mot disse kan hjelpe deltakerne til å forstå sammenhengen mellom det konkrete de gjør i hverdagen og speiderprogrammet. Å planlegge et speidermøte fra start til slutt vil være en øvelse i modul 3 - planlegging av speideraktiviteter.

Friluftsliv i speiderarbeidet skal gjøre deltakerne kjent med hvordan og friluftsliv brukes som ramme og arbeidsmetode i speiderarbeidet. Her kan friluftsliv med fordel brukes som ramme. Deltakerne kan deles inn i patruljer og få hvert sitt prinsipp for speiderturer sammen med en aktivitet som skal gjennomføres, for deretter å prøve å gjennomføre aktiviteten i tråd med prinsippet de fikk. Eksempler på aktiviteter kan være bålpyring, knuter, orientering eller noe annet som passer årstid og sted.

Vedlegget om speiderprogram og speiderfriluftsliv sammen med ledervedleggene om speidermetoden og speiderprogrammet vil i stor grad dekke behovet for fagstoff i denne modulen.

Fagstoff

Vedlegg 8 – Speiderprogram og speiderfriluftsliv

Lederveiledning om speidermetoden

Lederveiledning om speiderprogrammet

Modul 3 – Planlegging av speideraktiviteter

Mål

I denne økten skal deltakerne:

- Lære hvordan de kan planlegge et godt speidermøte med utgangspunkt i speiderprogrammet.
- Lære om hvilke programrelaterte planleggingsverktøy som finnes og hvordan de brukes.
- Få trening i praksis med å planlegge et speidermøte.

Gjennomføring

Tidsbruk: 3,5 time

Utstyr: - Programplakater

- Loggbøker

- Lederveiledninger

- 3x3-modellen tilpasset møte (finnes i lederveiledningen om planlegging)

Forslag til gjennomføring Se kursplanen for innhold og mål.

Tid	Kode	Hva	Hvordan	Ansvar
3,5 time	T1M3-1	Planlegging av speideraktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Begynn med å gjennomgå de ulike programrelaterte verktøyene som finnes og hvordan de kan brukes: <ul style="list-style-type: none"> - Speiderbasen - Loggbøker - Programplakatene - Lederveiledningene - Sjekkliste for gode speideraktiviteter - 3x3-modell om møteplanlegging • Hvordan lage en god møteplan? • Gå gjennom ulike eksempler på oppbygging av speidermøter med åpning/avslutning, leker og aktiviteter. • Hvor kan man få informasjon og hjelp til planlegging hvis man trenger det? <ul style="list-style-type: none"> - Andre ledere i gruppa - Krets - Sentralt • Å bruke foreldre som ressurspersoner • Praktisk øvelse i møteplanlegging 	

Til veilederne

Å tenke på i løpet av økten:

Målet med denne modulen er at deltakerne skal lære å planlegge et godt speidermøte med utgangspunkt i speiderprogrammet. Det at deltakerne får prøve seg i praksis på å planlegge med de ulike programrelaterte planleggingsverktøyene er en viktig del av denne modulen. Deltakerne kan med fordel gjøre denne praktiske øvelsen i patruljer og få ulike rammer for et speidermøte å planlegge etter (ulike enheter, ulike årstider, vekt på ulike program mål etc).

Deltakerne skal ha lært om speiderprogrammet i modul 2, så i denne modulen vil fokuset være på hjelpemidler og verktøy relatert til speiderprogrammet og planlegging.

En modell som er et nyttig planleggingsverktøy, er 3x3-modellen om speidermøter. Denne finnes i lederveiledningen om planlegging. Denne lederveiledningen vil i stor grad dekke behovet for fagstoff i denne modulen, sammen med de ulike planleggingsverktøyene.

Fagstoff

Lederveiledning om planlegging

Lederveiledning om speiderprogrammet

Vedlegg 14 - Sjekkliste for gode speideraktiviteter

Modul 4 – Trygge speideraktiviteter

Mål

I denne økten skal deltakerne:

- Lære å planlegge trygge og sikre speideraktiviteter.
 - Lære om hvilke retningslinjer som gjelder for turer og aktiviteter i regi av Norges speiderforbund.
 - Lære å forebygge og håndtere uønskede hendelser og atferd.
-

Gjennomføring

Tidsbruk: 3,5 time

Utstyr: - Caser,
- Retningslinjer
- Store ark og skrivesaker

Forslag til gjennomføring Se kursplanen for innhold og mål.

Tid	Kode	Hva	Hvordan	Ansvar
1t 45 min	T1M4-1	Trygg speiding	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan skape trygge arenaer? Stikkord: <ul style="list-style-type: none"> – Trygge voksne – Trygge og gode speideraktiviteter • Hvordan forebygge uønsket oppførsel og hendelser, og hva en gjør hvis dette oppstår • Jobbe med ulike caser om temaet • Hvilke retningslinjer gjelder for aktiviteter i regi av Norges speiderforbund? <ul style="list-style-type: none"> – Politiattest for alle med lederansvar – Jobbe etter speidermetode og speiderprogram – Risikoanalyse etc vil bli tatt opp under Trygge turer. 	
1 t 45 min	T1M4-2	Trygge turer	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke retningslinjer gjelder for turer i regi av Norges speiderforbund? <ul style="list-style-type: none"> – Risikoanalyse – Hjemmeleder/uteleder etc – Beredskapsplan – Velg tur etter evne og ferdigheter – Vær alltid to ledere tilgjengelig på utr, gjerne en av hvert kjønn • Turplanlegging ved hjelp av 3x3-modellen • Vanskelige situasjoner som kan oppstå på turer og fare for grenseoverskridelse - hva gjør du? <ul style="list-style-type: none"> – Bruk av bilder fra turer og arrangementer – Bading/skifting/nakenbading 	

			– Barn som tisser på seg på tur	
--	--	--	---------------------------------	--

Til veilederne

Å tenke på i løpet av økten:

Dette er en modul som kan være utfordrende for deltakerne. Mange kan ha opplevd vanskelige situasjoner man ikke kjenner til, og det kan være vanskelig å bidra i diskusjonene. Derfor kan det være lurt å legge opp til mye tid til egne refleksjoner individuelt først, slik at deltakerne kan få tid til å tenke gjennom de ulike temaene før de gjennomgås i fellesskap.

Det viktigste med denne modulen er at deltakerne lærer hvordan Norges speiderforbund jobber for at organisasjonen skal være et trygt, inkluderende og sikkert sted å være, og hvordan de som speiderledere kan jobbe bevisst med dette.

De vedlagte casene omhandler både temaer grenseoverskridende atferd og mobbing, til situasjoner som kan oppstå på tur. De kan enten brukes sammen som en rundløype, eller så kan de ta opp i hver sin økt (henholdsvis trygg speiding og trygge turer). Det er også mulig å lage andre caser innenfor temaet som kan brukes.

Fagstoff

Vedlegg 9 – Trygge speideraktiviteter

Vedlegg 2 – Sjekkliste for trygt lederskap

Vedlegg 3 – Smarte grep for trygghet og inkludering

Vedlegg 10 – Caser

Vedlegg 11 – Det utsatte barnet

Vedlegg 12 – Krenkelser og overgrep

Vedlegg 13 – Retningslinjer vedørende grenseoverskridende seksuell atferd, trakassering og vold

Vedlegg 14 – Sjekkliste for gode speideraktiviteter

Lederveiledning om planlegging

Sikkerhet på tur - heftet og veiledning

Oppsummering og avslutning

Innhold

Avslutningen markerer at nå er vi ferdig.
 Vi oppsummerer hva vi har gjort og evaluerer kurset.
 Takk

Mål

I denne økten skal:

- Deltakerne evaluere kurset og reflektere over hva de har lært.

Gjennomføring

Tidsbruk: 30min

Utstyr:

Forslag til gjennomføring

Tid	Hva	Hvordan	Ansvar
20 min	Oppsummering og evaluering	Hva har vi lært? Hvordan lærer vi mer? Hvordan bygge ut våre erfaringer? Motivere til utvikling Alle forteller to nye ting de har lært eller erfart i løpet av kurset.	
5 min	Takk!	Takke deltakerne og veilederne for deltagelsen i kurset.	
5 min	Bevis og merker	Del ut kursbevis og merker, gjerne i form av en seremoni	
30 min	Avslutning		

Til veilederne

Å tenke på i løpet av økten:

- Bruk tid på å la deltakerne komme med sine tilbakemeldinger og reflektere over egen læring på kurset.
- Gi deltakerne konkrete tilbakemeldinger på det de har vist på kurset både positive og områder for utvikling.